



MINISTER  
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 19.04.2016 r.

DPR.I.053.17.2016.JS

**Pani**  
**Zofia Śmierciak**

Odnosząc się do zagadnień przedstawionych przez Panią w Petycji z dnia 17 stycznia br. uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

W myśl art. 24 Konstytucji RP: „Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.”.

W powyższych zdaniach, zawartych w rozdziale pierwszym Konstytucji kształtującym ustrój Polski, zapisana została zasadnicza norma ochrony pracy. Norma ta nakłada na państwo obowiązek dbałości, poprzez organy państwa i stanowione prawo, o zapewnienie m.in. bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochrony prawnej w razie naruszenia przepisów prawa pracy. Potwierdzeniem tego zobowiązania jest art. 66 Konstytucji stanowiący, że: „Każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa.”.

Konstytucyjna ochrona pracy jest zapewniona głównie ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.) oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi.

Państwo, w art. 24 Konstytucji, przypisało swoim organom sprawowanie nadzoru nad warunkami wykonywania pracy. Nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy sprawuje Państwowa Inspekcja Pracy (art. 18<sup>1</sup> § 1 Kodeksu pracy, ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy –

Dz. U. z 2015 r. poz. 460, z późn. zm.), która posiada m.in. kompetencje orzekania w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika. Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Pracy - PIP podlega Sejmowi, a nadzór nad tą Inspekcją, w zakresie określonym w ustawie, sprawuje Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP.

Natomiast nadzór i kontrole przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy sprawuje Państwowa Inspekcja Sanitarna (art. 18<sup>4</sup> § 2 Kodeksu pracy, ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej – Dz. U. z 2015 r. poz. 1412) podlega Ministrowi Zdrowia.

Kwestie dotyczące zabezpieczenia niezbędnych potrzeb życiowych i opieki ludziom starszym, chorym, niepełnosprawnym, osobom samotnym, sierotom, osobom samotnie wychowującym dzieci, schronienia dla bezdomnych, reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz.163- ze zm.). W/w ustawa jest obecnie obowiązującym aktem prawnym uchwalonym przez Sejm RP.

Cytowana wyżej ustawa zawiera definicję pomocy społecznej, według której pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wkracza więc w sytuację osób i rodzin wtedy, gdy nie mogą pokonać trudności życiowych własnym działaniem. Zatem w pierwszej kolejności osoby i rodziny powinny skorzystać z przyznanych im przez przepisy innych ustaw uprawnień, z własnych zasobów majątkowych (pieniężnych i niepieniężnych) oraz z własnych możliwości działania.

W w/w ustawie (art. 7) wymienia się powody uzasadniające udzielenie pomocy, takie jak: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z określoną okolicznością zawartą w przepisach ustawy o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności uzasadniające udzielenie pomocy społecznej.

Wśród podmiotów zobowiązanych do świadczenia pomocy społecznej główna rola przypada gminie i powiatowi. Instytucjami świadczącymi pomoc społeczną gminach są **ośrodki pomocy społecznej**, a w powiatach – **powiatowe centra pomocy rodzinie**.

W ramach systemu pomocy społecznej wyróżnia się świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Świadczenia pieniężne to:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z określoną okolicznością zawartą w przepisach ustawy o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki, przyznane przez sąd.

**Prawo do świadczeń pieniężnych** przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej.

Od dnia 1 października 2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej kryterium dochodowym jest dochód nie przekraczający kwoty **634 zł**, dla osoby w rodzinie – kwoty **514 zł**, dla rodziny - sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W ustawie o pomocy społecznej wymienia się kilka rodzajów świadczeń pieniężnych:

- **zasiłek stały**, który przysługuje osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy: samotnie gospodarującym, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz osobom pozostającym w rodzinie, jeżeli ich dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- **zasiłek okresowy** przysługujący w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobom, których dochód nie przekracza odpowiedniego kryterium dochodowego,

- **zasiłek celowy**, który może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek ten może być przyznany w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Wysokość zasiłku celowego nie została w ustawie określona kwotowo. Zależy od sytuacji danej rodziny ale także od możliwości finansowych Ośrodka.

Ponadto w uzasadnionych przypadkach nie przewidzianych literą ustawy, uzasadniających przyznanie pomocy społecznej osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryteria dochodowe może być przyznany **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi, może być przyznany zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

**Pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia** udzielana jest osobie lub rodzinie przez gminę, w formie pieniężnej lub rzeczowej. Pomoc w formie pieniężnej w celu ekonomicznego usamodzielnienia może być przyznana w formie jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki. Warunki udzielenia i spłaty pożyczki oraz jej zabezpieczenie określa się w umowie z gminą.

Z kolei pomoc w formie rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym. Przedmioty są udostępniane na podstawie umowy użyczenia. Wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie określa rada gminy w formie uchwały.

Wsparciem mającym na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, w formie pracy socjalnej a także pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, pieniężnej na kontynuowanie nauki, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, pomocy na zagospodarowanie – w formie rzeczowej mogą być objęte: osoby pełnoletnie opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Oprócz pomocy pieniężnej w ustawie wymienia się również **wsparcie niepieniężne**, świadczone w szczególności w następujących formach:

- pracy socjalnej,
- biletu kredytowanego,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- składek na ubezpieczenia społeczne,
- pomocy rzeczowej, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienia pogrzebu,
- poradnictwa specjalistycznego,
- interwencji kryzysowej,
- schronienia,
- posiłku,
- niezbędnego ubrania,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkań chronionych,
- pobytu i usług w domu pomocy społecznej,
- pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, pomocy na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Cechą charakterystyczną większości świadczeń niepieniężnych jest to, że przysługują zainteresowanym osobom i rodzinom bez względu na uzyskiwany przez nie dochód.

**Praca socjalna** świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.

**Pomoc m.in. dla osób bezdomnych** obejmuje:

Udzielenie **schronienia**, które następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Przyznanie **niezbędnego ubrania**, które następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego **posiłku** dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Państwo wspiera gminy w realizacji tego zadania. W tym celu ustanowiony został wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program ten ustanowiony uchwałą Nr 221 Rady Ministrów (M.P. z 2013 r. poz. 1024) na lata 2014-2020, w obecnym stanie prawnym realizowany jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w formie bezpłatnego posiłku może być przyznana osobom i rodzinom, których miesięczny dochód „netto” nie przekracza 150 % kwoty kryterium dochodowego, tj. kwoty 951 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i kwoty 771 zł w przypadku osoby w rodzinie. Oprócz wsparcia w wymienionych wyżej formach niepieniężnych jak: schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, należy wymienić **indywidualny program wychodzenia z bezdomności**, polegający na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Formą pomocy, która pozwala na funkcjonowanie w środowisku, (miejscu zamieszkania) osób starszych, chorych samotnych i w rodzinie, są **usługi opiekuńcze** (podstawowe i specjalistyczne) przyznawane osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione, a także tym które mają rodzinę, lecz ta nie jest w stanie opieki zapewnić. Podstawowe usługi opiekuńcze polegają na świadczeniu pomocy osobie potrzebującej w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zakupy), zapewnieniu opieki higienicznej (dbanie o higienę osobistą i czystość w mieszkaniu), pielęgnacji-zgodnie z zaleceniem lekarza oraz zapewnieniu (w miarę możliwości) kontaktów z otoczeniem (spacery, uczestnictwo w imprezach kulturalnych, załatwianie spraw w urzędach). Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi), oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Usługi opiekuńcze mogą być świadczone w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy.

Natomiast **specjalistyczne usługi opiekuńcze** to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osoby potrzebującej pomocy, wynikających z jej schorzenia lub niepełnosprawności. Świadczone są przez osoby z przygotowaniem zawodowym zarówno w miejscu zamieszkania jak i ośrodkach wsparcia.

**Umieszczenie w domu pomocy społecznej** traktuje się jako ostateczne rozwiązanie, które przysługuje osobie, w przypadku której występuje konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności oraz brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez tę osobę w codziennym życiu i brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osobę tę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania po uzyskaniu jej zgody (lub zgody jej przedstawiciela ustawowego). Wyróżnia się następujące typy domów pomocy społecznej:

- 1) **domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku,**
- 2) **domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych,**
- 3) **domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych,**
- 4) **domy pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,**
- 5) **domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,**
- 6) **domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie,**
- 7) **osób uzależnionych od alkoholu**

Dokumenty w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej składa się w ośrodku pomocy społecznej. Decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Pomoc dla **osób bezrobotnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu** realizowane są w różnych formach, zarówno pieniężnych jak i niepieniężnych. Zadaniem pracownika socjalnego pomagającego osobom bezrobotnym jest m. in. informowanie bezrobotnego o prawach socjalnych, warunkach i możliwościach uzyskania pomocy; wychwytywanie trudnych przypadków socjalnych wśród osób bezrobotnych, kontrola aktywności klientów ośrodków w poszukiwaniu pracy. Narzędziem stosowanym m.in. w przypadku osób bezrobotnych jest kontrakt socjalny, czyli umowa określająca zobowiązania i uprawnienia obu stron. Do wykonywania pewnych działań w oznaczonym

terminie zobowiązują się więc zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. Decyzję o podpisaniu kontraktu podejmuje pracownik socjalny po uzyskaniu informacji na temat rodziny. Umowa ma mobilizować osobę korzystającą ze świadczeń z pomocy społecznej do podjęcia aktywności zawodowej np. zarejestrowania się w urzędzie pracy.

Bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, starzenie się, bezradność życiowa, uzależnienia i tym podobne zjawiska stanowią główne źródła marginalizacji społecznej. Gmina realizując zadania własne z zakresu pomocy społecznej zobowiązana jest między innymi przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu swych mieszkańców. Obligatoryjność realizacji tego zadania zobowiązuje samorządy gmin do opracowywania planowych działań na rzecz wspierania, aktywizowania i integrowania społecznego osób podlegających wykluczeniu społecznemu a będących mieszkańcami gminy. Szczególnym adresatem tych działań powinna stać się rodzina, bowiem dysfunkcje, kryzysy i nierozwiązane problemy dotyczą wszystkich jej członków, inicjując lub potęgując proces ich marginalizacji. Wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów, służące poprawie jej funkcjonowania, najskuteczniej temu procesowi przeciwdziała. Propozycje metod organizowania pomocy dla osób zagrożonych marginalizacją życia społecznego określają również przepisy ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Jedną z proponowanych metod jest utworzenie **Klubu Integracji Społecznej**, którego celem jest realizacja działań umożliwiających osobie odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej a także pełnienia przez nią określonych ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym może być realizowana także w **Centrach Integracji Społecznej**, poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu, nabywanie umiejętności zawodowych, przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą, uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi. Centrum Integracji Społecznej może być utworzone z inicjatywy organu wykonawczego gminy lub z inicjatywy organizacji pozarządowej.

Konkludując można uznać, iż w Polsce osoby i rodziny najuboższe (bez żadnych dochodów lub o dochodach nieprzekraczających ustawowego kryterium) i wymagające



wsparcia z różnych przyczyn, objęte są zakresem ustawowego działania pomocy społecznej. Katalog świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zawiera oferty (świadczenia pieniężne i niepieniężne), które pozwalają na udzielanie tym osobom i rodzinom wszelkiej pomocy, jaką można zapewnić w aktualnym stanie finansów państwa.

Należy też podkreślić, że pomoc społeczna pełni w systemie zabezpieczenia społecznego rolę wspomagającą (uzupełniającą) wobec świadczeń społecznych. Działania podejmowane w ramach ustawy pomocy społecznej uzupełniane są przez inne systemy świadczeń składkowych i nieskładkowych, zwłaszcza system świadczeń rodzinnych.

Ustawa daje możliwość przyznawania pomocy w różnych formach, w zależności od sytuacji danej osoby lub rodziny.

Jednostki uprawnione do udzielania świadczeń z systemu pomocy społecznej obowiązane są do rozpatrywania w sposób indywidualny spraw osób i rodzin wymagających wsparcia. Dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej podejmuje decyzję dotyczącą przyznania świadczenia oraz jego zakresu i formy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Od tej decyzji osobie niezadowolonej z rozstrzygnięcia przysługuje odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.

Ponadto uprzejmie wyjaśniam, że polityka wobec osób niepełnosprawnych w Polsce opiera się na idei niedyskryminacji, równego traktowania i równości szans. Stosowanie tych zasad ma prowadzić do pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Takie podejście wynika przede wszystkim ze świadomości, iż różnice indywidualne między ludźmi są zjawiskiem naturalnym, muszą być respektowane i w żadnym razie nie mogą stanowić przyczyny nierównego traktowania.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych jest zróżnicowana nie tylko ze względu na podstawowe cechy społeczno – demograficzne, takie jak płeć, wiek, wykształcenie czy miejsce zamieszkania, ale również ze względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności. Takie zróżnicowanie przesądza o konieczności stosowania indywidualnego podejścia w ustalaniu rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy.

Dostrzegając problem różnych grup osób niepełnosprawnych w Polsce tworzy się odpowiednie warunki systemowe, sprzyjające włączaniu osób niepełnosprawnych w nurt życia społecznego i zawodowego. Jest to zgodne z koncepcją *disability mainstreaming*, oznaczającą zintegrowane podejście do niepełnosprawności i polegającą na włączaniu rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych w główny nurt polityki. Zasada ta, realizowana przy kreowaniu nowych rozwiązań, powinna prowadzić do uwzględnienia

perspektywy osób niepełnosprawnych we wszystkich działaniach państwa. Jej realizacja wydaje się niezbędna dla prawidłowego procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, umożliwiając także wzrost aktywności osób niepełnosprawnych. Należy podkreślić, że system rehabilitacji zawodowej i społecznej opiera się na idei zindywidualizowanego i kompleksowego wsparcia, dostosowanego do potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej.

W Polsce osoby niepełnosprawne mają zagwarantowaną ochronę socjalną, ekonomiczną i prawną wynikającą z ustawy zasadniczej, a specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych uwzględnione zostały w wielu przepisach prawa dotyczących niemal wszystkich aspektów organizacji i funkcjonowania społeczeństwa, w tym w przepisach dotyczących ochrony zdrowia, ubezpieczeń społecznych, edukacji, pomocy społecznej, budownictwa, transportu, komunikacji, łączności, kultury fizycznej, podatków i innych. Tak więc problematyka dotycząca osób niepełnosprawnych ma charakter interdyscyplinarny, a działania zapobiegające powstawaniu niepełnosprawności oraz zmierzające do łagodzenia jej negatywnych skutków są podejmowane na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej przy jednoczesnym wspieraniu organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych.

Należy zauważyć że system wsparcia działający w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) został skonstruowany tak, aby stosować indywidualne podejście w ustalaniu rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy. Osobom niepełnosprawnym należy zapewnić pomoc indywidualną we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego.

Równocześnie informuję, że w dniu 6 września 2012 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikował Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Konwencja jest aktem, normującym w sposób kompleksowy zagadnienia związane z niepełnosprawnością.

Zasady konwencji są uwzględniane przy wytyczaniu kierunków polityki społecznej dotyczącej osób niepełnosprawnych i określaniu środków jej realizacji. Mają na celu wzmocnienie procesu włączania problematyki niepełnosprawności w główny nurt polityki realizowanej na różnych szczeblach zarządzania państwem.

z up. **MINISTER**  
*Stawisław Szwed*  
**SEKRETARZ STANU**